

ДУМКИ ПРО "МОДЕРНЕ МОСКВОФІЛЬСТВО"

(Продовження з 2-ї сторони.)

бути і не буде. На це впрочім ніхто й не наїється, а по друге, чого не дозволяли-б собі трудові українські елементи. Не треба вкінці забувати, що Спілка Радянських Республік є під бачним доглядом робітників і селян цілого світа, які дивляться на неї, як на здійснення соціалістичних змагань. Річ ясна, вони ніколи не дозволили-б на яке небузд насильство в такій державі. (Ми знову беремо для приміру неможливу крайність.) Так ось і все наше "москвофільство". Свою душу ми відкрили до найближчих тайників і кажемо: ну, докажіть нам нашу "вину"!

Про внутрішні відносини на Радянській Україні ми знаємо може краще всіх. І свідомі ми того, що там, після довгих літ війни, хаосу і руїни, після бандитських нападів Петлюри й польського генерального штабу, є чимало ще ненормальностей. Ми свідомі й того, що московський шовінізм, викуханий царсько-буржуазним урядом цілими поколіннями, ще не пережився. Знаємо, що бувають випадки грубих помилок поодиноких несовісних людей. Знаємо, що й зараз йде чистка рядів комуністичної партії та державних установ від шкідливого, несвідомого елементу, що в час хаосу революції проліз в лави будівничих нового життя. Розуміємо тяжке становище Радянської Спілки, з окрема Радянської України, що як соціалістичні держави є островом в цілому світі — і мусять власними силами боротися з усіма недостатками. Знаємо про тяжке лихо, яке відбувається на здобутках революції, чим є "НЕП" (нова економічна політика), хоч знаємо, що це було-неминучим злом. Але ми знаємо й про це, що з усіма цими ненормальностями й недостатками завзяті борються трудові маси і радянський уряд. І ми, як свідомі робітники соціалісти, радо допоможемо їм в боротьбі всім, чим зможемо, щоб соціалістичний устрій міцно закріпився і щоб були усунені в непамять всі ненормальності, для яких в соціалістичних державах місця нема.

А у відповідь українській буржуазії, міщанству й соціал-зрадникам, що кидають на нас порожнє слово про "москвофільство", ми радісно і широко кричимо: — Недобиті старої епохи — горе вам!

Хай живе вільне і свідоме українське робітництво й селянство!

Хай живе й розцвітається українська трудова культура! Хай живе самостійна Українська Соціалістична Радянська Республіка в тісному — братньому союзі з іншими соціалістичними державами!

Хай живе Спілка Соціалістичних Радянських Республік, а в ній самостійні робітничо-селянські республіки: Росія, Україна, Білорусь, Грузія, Кавказ і інші!

Смерть націоналізму і соціальному насильству над трудовими масами всіх країн!

Слава волі, слава соціалізмові!

Зелен М.

КУСТАРНО-ПРОМИСЛОВА КООПЕРАЦІЯ НА УКРАЇНІ.

Не вважаючи на те, що У.С.Р.Р. є більше хліборобською країною, у неї поруч із сільським господарством, навіть у губерніях більш-менш забезпечених землею, було дуже розвинене серед селянства кустарне виробництво. По деяких місцевостях України, як Полтавщина, Чернігівщина, Херсонщина, окремі промисли відігравали в селянському господарстві велику роль. На організаційну та матеріальну допомогу кустарям у доленні часи приходили земства, що відчинили у себе кустарні склади, роздаточні пункти з метою об'єднання кустарів свого району, та допомагали збувати кустарів свої виробів, обмінюючи посередника-скупщика і наближаючи кустаря до дійсного покупця його виробів.

Але в ті часи не було певних поглядів на значення кустарної промисловості та її ролі в народному господарстві. Тим часом кустарня промисловість рік за роком поширювалась, лави кустарів збільшувались, поліпшувались якості виробів і уже в час війни, а потім революції народне господарство все більше і більше руйнувалось, коли важка та середня промисловість занепадала, довелося уважливо поставитися до кустарної промисловості. Першою звернула увагу на цю справу радянська кооперація, що поруч з своєю роботою по організації постачання селянам організації споживання, с.г. апарату і т.п. розпочала організаційну роботу серед кустарів, щоб залгодити постачання сировини та організації збуту кустарних виробів.

Особливого значення та розвитку на Україні за революційних часів досягли такі галузі кустарної промисловості: лозові виробів (кошики різних сортів, меблі), металеві виробів (сковари, лопати, відра, вилы, замки і т.п.), текстильні виробів (сітки, верівки), шкарпани виробів (вирібка шкарп та шкарп та шкарп), художні виробів (ткацтво, вишивка, різьба на дереві), хемічні виробів (смола, деготь, скипидар) і т.п.

В цих на інших галузях промисловості до війни працювало на Україні 327,188 кустарів, на початку 1922 р., перших кроків роботи кустарно-промислової кооперації, було 259,982 кустарів не членів кооператив. Згодом ця велика маса кустарів перетворилась в кооперативні артілі та товариства, що об'єднувались навкруги своїх вищих об'єднань (губерніальних об'єднань та Всеукр. спілки куст. пром. кооператив) і спільними силами почали набувати досвід та на прив'язати роботу на користь розвитку кустарно-промислової кооперації, а поруч із цим почали перші спроби планової роботи по відбудованню зруйнованої промисловості.

Після року робота кустарно-промислової кооперації не пройшла марно — вона дала значні наслідки: тепер ми вже маємо сталі кооперативні організації: артілі, спілки та на решті Всеукр. спілку кустарно-промислової кооперації. А саме маємо 13 кооперативних спілок, що об'єднують 291 артілі та товариств, а всього 6,567 кооперативних (об'єднаних у кооператив) кустарів.

промислової кооперації, дають непохитну надію, що кустарно-промислова кооперація буде розвиватися і в своїй плановій роботі, на яку вона вже перейшла в цій році, буде дійсним епілогом всіх живих сил Республік в справі відбудовання зруйнованого господарства.

С. Хомочин.

НАУКОВА АСОЦІАЦІЯ ПО ВИВЧЕННЮ ЮНАЦЬКОЇ ПРАЦІ.

По ініціативі Центрального Комітету Комуністичної Спілки Молоді України, в марті ц.р. була заснована наукова асоціація по вивченню юнацької праці і приступлено до роботи на цій полі.

Асоціація має на меті всебічне вивчення праці, освіти та побуту робітничого юнацтва та всіх факторів, що на нього впливають.

Не дивлячись на те, що об'єктом дослідів асоціації є виключно робітничий молоді, завдання її дуже широкі і можуть бути виконані лише на протяженні більш-менш довгого часу. Робота асоціації розподіляється на шість секцій:

- 1. Освіти, 2. Комуністичного виховання, 3. Нормалізації праці, 4. Професійної орієнтації, 5. Історії юнацької праці і 6. Перспектив щодо праці юнацтва.

Зараз працюють фактично дві секції: Освіти та нормалізації праці.

Секція освіти працює над двома дослідями. Перший торкається навчально-виробничих інтересів робітничих підлітків, що учаться в школах робітничої молоді. Проводиться він з допомогою запитальних листів. Біля 1.000 підлітків заповнили такі листи і зараз їм робиться статистично-психологічний аналіз.

Другий досвід торкається самоврядування в школі робітничої молоді. Це питання майже ще не розроблене і має дуже велику вагу. Дослід проводиться з допомогою окремих анкет, які ради точности заповнюються співробітниками асоціації безпосередньо на місцях.

Обидва досліді носять не тільки академічний характер, їм наслідки будуть цікаві і з практичного боку.

Секція нормалізації праці над питанням заробітної плати робітничих підлітків, тарифної мережі та пробив. Як відомо, це питання найбільш запутане і хвилює діячів освіти робітничого юнацтва. Матеріали секції безумовно будуть використані при складанні відповідного законодавчого акту.

Крім згаданих робіт асоціація звернулася з окремими листами до 33-ох закордонних установ (всіх частин світа), які близько стоять до робітничої молоді з метою одержати інформації про становище та працю підлітків. Покищо одержано відповідь лише з Франції, в якій маюється сума картина учеництва в цій країні.

Обмеженість коштів не дає змоги розвернути лабораторних дослідів педагогічного та психологічного характеру. Асоціація зовсім немає приладдя, штати її невеличкі, тому вона живає в своїй роботі найбільш дешево та визнає наукою методи.

В найближньому часі асоціація гадає не тільки провести низку дослідів різних боків життя робітничого юнацтва (клубної праці, матеріально-бюджету, бюджету часу і т.п.), але й організувати групу видатніших наукових робітників для розробки питань, що торкаються праці підлітків. Є думка в невеличких масштабах освітити такі питання, як: фізіологія підлітків в зв'язку з його працею, вплив роботи на анатомію юнацького організму, право молодого робітника у нас і за кордоном, тепер і в минулому і т.д.

Асоціація переконана, що науку творять не лише-одиночки, але й "маса" робітників, що працюють в різних її галузях. Кожен педагогічно-громадський учитель, кожний елементарно освічений трудивник

мусять збирати зернини знати, може зокрема й малоцінні, але які набирають великої ваги, коли зібрані до купи. Асоціація притягає до своєї роботи не тільки верхи наукових робітників, але й найбільш живих та чужих робітників з "низів". Серед кількох десятків членів асоціації можна найти 3-4 більш відомі імена — решта — це педагоги, техніки, майстри.

Так прокладається шлях до мало відомого юнацтвознавства.

Ів. Шевченко.

ВСЕСОЮЗНА С.-Г. ВИСТАВА. "СІВАЧА".

(Селянська творчість.)

У головному павільйоні вистави красується велика виліплена статуя під назвою: — "Сівача".

Це постать селянина з розвиненими м'язами у розквіті сил і здоров'я. Він розсіває широкий розмахом руки повне зерно.

В цій постаті художник хотів втілити всю хліборобську федерацію.

Постать виліплена досить улачно.

Ми бачимо і знаємо, що саме таким повинен бути вільний працьовник землі.

Могутній, міцний, певний в собі сівач необсяжних ланів.

Постать сівача зроблена дуже гарно. Кожда зморщка сорочки з розстрібаним квітром, кожне пасмо волосся, що розвівається вітром, напружені м'язи правої руки — все каже про талант творця цієї постаті.

Цю постать "сівача" виліплів селянин Пермської губернії, Шадринського повіту, Іван Дмитрович Іванів.

Художник самородок. Він піднісється "Шадр" по назві свого повіту. Своім талантом Шадр-Іванів обов'язаний тільки своїй впертості і невпинній жадобі до науки.

З селянського хлопчика, який малював вуглем різні малюнки на дверях кузні до художника, який побував за кордоном і брав уроки у знаменитого французького скульптора Родина — шлях великий і тяжкий.

Але він пройшов цей шлях. І не дивлячись на всі труднощі, став помітним в лавах кращих художників скульптурів.

Крім "сівача" ним виліплено постать робітника, а потім червоноармійця — Перший втілює пролетаріяту всего світа, другий — Червону Армію.

Між іншим знімок "сівача" надруковано на облігациях хлібної позики. Цікаво, що постать "сівача" Шадр виліплів з селянина, мешканця того-ж села, де народився сам художник.

Праця робилась при надзвичайних для художника умовах. Минуле літо було дуже душним. Сонце пекло немилосердно. Серед села було збудовано поміст на високих стовпах. На цьому помісті працює троє.

Художник, його натурщик-селянин і сонце.

Тому то так гарно удалась постать, що сонце брало участь в освітленню кожної дрібниці.

Але це було і дійсною мукою для художника. Глина швидко сохла і кожних 50 хвилин йому доводилось бігати до річки і поливати глину і постать.

Місцеве селянство, здивоване надзвичайною працездатністю художника, шукуючи горворило:

— Іван Дмитрович у нас всю річку вичерпав.

Зараз постать "сівача" красується на всесоюзній с.-г. виставі.

Про що вона каже? Вона каже про те, що в нашом селянстві закладено могутні творчі сили. І коли вони не виявлялися при цараті, то тепер, при Радянській владі, для них відкривається величезна просторинь.

І селянство це використовує.

І. Оринський.

ВІДОЗВА

до польських робітників міста Вінніпегу.

Польське робітничє товариство "Нове Жиче" в Вінніпегу просить нас помістити салуюче:

Видаючи цю відозву до польських робітників в місті Вінніпегу, Товариство "Нове Жиче" є того переконання, що кожний польський робітник повинен заінтересуватися будовою власного Робітничого Дому в Вінніпегу.

Конечність Робітничого Дому є надто важною справою з огляду на умови, в яких тепер живемо. Жадних справ, дотикаючих теперішнього доложення робітництва, ніхто не обговорює, так як би тут нас робітників не було.

Станьмо отже всі разом до організаційної праці і створім підвалини власного Дому. Це є нині ключем польського робітника.

Моральна користь з побудовання такого Польського Робітничого Дому буде велика, позаяк він стане збірним місцем поступових робітників, а в додатку той Дім буде мати особні освітні відділи, а імено: робітничий клуб, читальню, бібліотеку і Драматично-Літературний Клубок.

В сильній постанові збудувати висше згаданий Робітничий Дім в місті Вінніпегу, Товариство "Нове Жиче" почало збирати фонди на його будову з дием 1-го липня ц.р.

Надежить отже сподіватися, що ніхто з робітників не відмовиться від датки на так важну ціль.

Товариство "Нове Жиче" льокується тепер в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Прічард і Мек'Грегор, і закликає свої відбуває кожного вітвірка.

Всі датки на будову Дому будуть пквітовані спеціальними посвідками.

Всі більшш інформації можна дістати улашених на адресу головного касієра:

L. BERNACKI, 248 Prince St., Winnipeg, Man.

ЛАФОЛЕТ ВЕРТАЄ З СОВІТСЬКОЇ РОСІЇ.

МОСКВА, 15. вересня. — Американський сенатор Роберт Лафолет з Вісконзину вийхав вчора з Москви до Варшави. Перед своїм виїздом заявив він в розмові з представниками преси так:

"Я був в Росії всюди і бачив все, що хотів. Зі всего я відволений. Скоро лише поверну до Злучених Держав, скажу американському народові правду про Радянські Республіки, а це буде дуже ріжнитися від брехонь, якими його так довго годувано".

Про українську еміграцію в Чехословаччині.

Українське пресове бюро в Празі подає: В останних часах чеська влада видала острі правила проти тих емігрантів, які прибувають на територію Ч.С.Р. нелегально, себто без окремого дозволу (візи) на від від чеського міністерства закордонних справ. Такі люде не можуть вже одержати на місці документи на право перебування в Чехословаччині, а тимбільше не одержують ніякої підмоги. Причина цих острих правил чеської влади та, що в Ч.С.Р. є вже дуже численна українська еміграція (поверх три тисячі) і велика російська еміграція. (Стипендіятів Росіяні чотири і пів тисячі — Українців біля двох тисяч.)

Польська амністія.

Польська амністія, яка об'єднавала дезертирам, що зголосяться до 24. серпня, даровання кари, стягнула в самій Варшаві 4.000 дезертирів. Велика частина дезертирів, які сиділи в варшавських тюрмах, звільнена з арештантських закладів, звільнені з арештантських в П.К.У. сховалася в "мишачу дірку" і зовсім не явилася в П.К.У. У Варшаві арештовано крім цього 40 процент дезертирів, обвинувачених за ріжні "додакові надужиття".

НОВА ЦІННА КНИЖКА! Ми дістали з Європи дуже цінну книжку для кожного свідомого українського робітника і фермера, написану А. Богдановим, п. н. Початковий Курс Політичної Економії (В ПИТАННЯХ І ВІДПОВІДЯХ) Це перша того рода книжка в українській мові. Книжка має 127 сторін дрібного друку в самих питаннях і відповідях. Не один робітник, що читав вже матеріали про політичну економію з інших книжок і не міг всего зрозуміти, має тепер спрому вирівнати незрозуміле, бо в цій книжці є 300 ріжних питань в обсягу політичної економії і довші або коротші відповіді на них. ЦІНА КНИЖКИ 50 ЦЕНТІВ. Замовлення і гроші посилайте на адресу: UKRAINIAN LABOR NEWS COR. PRITCHARD & MCGREGOR STS. WINNIPEG, — — MANITOBA, — — CANADA.

УВАГА! — ДІЙСНА НАГОДА! — УВАГА! Повідомляємо всіх наших читачів, котрі складають собі бібліотеку і доронять кождо доброю книжкою, що тепер мають нагоду набути всі числа журналу "ГОЛОС ПРАЦІ" ЗА 1922 РІК оправлені в одну гарну книжку тільки за \$2.00. Книжка має в собі числа "Гол. Праці" за місяці: цвітень, май, червень, липень, серпень, вересень, жовтень, листопад і грудень на суму \$1.95, оправа і висилка коштують \$1.05, що разом виносить \$3.00. Ви маєте тепер нагоду дістати цю прекрасну книжку тільки за \$2.00. Спішітьша з замовленнями, бо сильність книжок не велика. Кольсь пізніше не один з нас хотів би мати таку книжку, але тоді БУДЕ ВЖЕ ЗА ПІЗНО. Замовлення разом з грішми посилайте на адресу: UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man.

ЖЕНЩИНИ-РОБІТНИЦІ! ЧИТАЙТЕ І ЯК НАПДАЛЬШЕ ПОШИРЮЙТЕ СЕРЕД ЖЕНЩИН-РОБІТНИЦЬ сій місячний журнал Голос Робітниць який містить цікаві статті про рух серед женщин-робітниць в цілому світі, популярні наукові статті, оповідання, вірші і т. д. Передплата виносить: на рік 1 доллар; на піврік 60 цт. Поодинокє число \$0.12. Передплату і замовлення належить слати на адресу: THE VOICE OF WORKINGWOMAN Ukrainian Labor Temple Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man., Canada.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ РОБ. ЗАП. ТОВАРИСТВА! ОРГАНІЗУЙТЕ ВІДДІЛИ Р.З.Т. НА ПРОВІНЦІЇ! За ініціативою Товаришення Укр. Роб. Дім розпочато в Канаді організацію Робітничого Запомогого Товариства (в скороченню — Р.З.Т.). Цілю Р.З.Т. є створити касу взаємодопоміч, з якої маєть помагати членам Р.З.Т. в разі якогось тяжкого з ними випадку або слабости. На случай смерти свого члена, Р.З.Т. має давати поміч його сімі або родичам у формі виплачування певної суми посмертного, залежно від того, як задовго такий робітник був членом Р.З.Т. Кождий робітник, працюючи у фабриці, копальні, в лісі чи при якийсь іншій роботі, є наражений на ріжні тяжкі випадки і на слабости в наслідок ненормального життя. Хто йому тоді поможе? Треба за здоров'я старатися, щоби забезпечити себе і свою сімію на всякий випадок, сотки яких трапляються річно. Для цього треба тепер стати членом Р.З.Т. Сім членів на провінції можуть організувати відділ Р.З.Т. За інформаціями, апликаціями і статутами звертатися до головного заряду Р.З.Т. в Вінніпегу. Статут і апликації до поодиноких робітників на провінції не висилається, а лише до відділів. Тому старайтесь засновувати відділи в своїй місцевости. Зголошуватися за інформаціями до: WORKERS BENEVOLENT SOCIETY, UKRAINIAN LABOR TEMPLE, Cor. Pritchard & McGregor Sts., — Winnipeg, Man.